

Przekazanie gospodarstwa rolnego a zachówek.

Na wsi często zdarzają się umowy, na podstawie których rodzice przekazują dziecku gospodarstwo rolne w zamian otrzymując od Państwa świadczenie rentowe lub emerytalne. Często na podstawie takiej umowy całe gospodarstwo rolne otrzymuje jedno dziecko pomimo posiadania rodzeństwa.

Wobec tego, że gospodarstwo rolne może mieć bardzo wysoką wartość, zasadnym jest pytanie czy przy ustalaniu prawa do zachowku wlicza się wartość gospodarstwa rolnego przekazanego jednemu z rodzeństwa.

Nie wdając się szczegółowo w analizę stosownych przepisów należy stwierdzić jednoznacznie, że aktualnie obowiązuje stanowisko, w myśl którego wartości takiego gospodarstwa nie można doliczać obliczając zachówek po zmarłych.

Kwestia ta podlegała rozstrzygnięciu przez Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 21 czerwca 2012r., sygn. akt: III CZP 29/12 wskazał, w odpowiedzi na pytanie prawne, że **przy ustalaniu zachowku nie uwzględnia się wartości gospodarstwa rolnego przekazanego przez spadkodawcę następcy na podstawie umowy przewidzianej w art. 59 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (jedn. tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 ze zm.).**

Sąd Najwyższy przede wszystkim musiał rozważyć w orzeczeniu czy umowa przekazania gospodarstwa rolnego może być utożsamiana z umową darowizny. Zgodnie bowiem z art. 993 kc przy obliczaniu zachowku dolicza się do spadku, co do zasady, właśnie **darowizny**.

SN ostatecznie uznał, że umowa przekazania gospodarstwa rolnego nie może być utożsamiana z umową darowizny. Sąd wskazał na to, że przyczyną zawarcia umowy przekazania gospodarstwa rolnego jest dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Utrata mocy takiej umowy powoduje utratę mocy decyzji dotyczącej świadczeń z ubezpieczenia społecznego. To decyduje o tym, że umowa przekazania nie może być utożsamiana z innymi umowami, które uregulowane są w Kodeksie cywilnym, w tym umową darowizny.